

worden. Dat vond ik net niet. Het is echt de kwaliteit van het Stuc: het directe contact tussen artiest en publiek. Misschien was Holland/Houston-Jones daar ook beter onthaald geweest.”

Waarom heb je hun een productie-opdracht gegeven, terwijl je net zo goed hun bestaand repertoire had kunnen tonen? Er was toch niemand die dat al kende?

“Ik heb hen gekozen op basis van *How to pray for 21*, het deel na de pauze. De negatieve beoordeling van het geheel heeft mij toch verbaasd. De nieuwe creatie (*The Onyx Table*) heeft blijkbaar alles vernield, terwijl ik de solo van Fred Holland en *How to pray for 21* nog altijd wil verdedigen. De zwarte choreografen zijn de drijfkracht van wat vandaag in New York aan belangrijke creaties te zien is. Bij hen zitten er politieke thema's, een inhoudelijkheid en een emotionaliteit. Mijn idee was dit te confronteren met gekleurde dansers van hier. Maar uiteindelijk zaten er te veel ambivalenties in dit uitgangspunt. Ten eerste: blank festival nodigt zwarte kunstenaars uit. Een racisme-probleem, want zij verwijten ons dat we Trisha Brown niet als blanke choreografe afficheerden. Verder, een sexe-probleem: twee mannelijke choreografen nodigen drie danseressen uit. Er werd heel persoonlijk gewerkt, wat men niet voldoende onder de knie had, zodat een van de danseressen er in extremis uitgestapt is. Een schizofrenie van de productie lag ook in de perceptie van elkaars culturele identiteit: hoe denken zwarte Amerikanen dat het racisme- en sexismeprobleem zich stelt bij kleurlingen in Amsterdam en omgekeerd. In een laatste ambivalentie was het generatieverschil tussen dertigers-choreografen en twintigers-danseressen. Juist omwille van het inhoudelijk werken van Holland en Houston-Jones waren dit iets te veel ambivalenties om in één maand rond te komen met de productie.”

Blijft de vraag naar de ongeschreven verplichting die festivaldirecteurs zichzelf tegenwoordig opleggen om door te produceren “erbij te horen”. Wie niet zelf produceert, lijkt geen echt goed organisator meer te zijn.

“In Leuven kan je het infrastructuur nu eenmaal doen. Al die zalen staan vier maanden leeg. Waarom artiesten niet uitnodigen iets te komen maken, speciaal voor jouw fes-

tival, dat daarna nog op tournee kan. Financieel kom je er beter aan uit. Voor mensen uit grootsteden, waar de repetitieruimten schaars zijn, is dat belangrijk. Maar ik ben het met je eens dat het geen productiedwang zou mogen zijn.”

Alchemie

Van de andere eigen productie, het Alchemie-project, verwachtte je heel veel. Ik had de indruk dat de meeste artiesten niet opgewassen waren tegen de opdracht om de ruimten van het Arenberg-instituut in te vullen volgens een door jou aangegeven inhoudelijk verband. Kan je überhaupt artiesten met zo'n taak opzadelen?

“Ik heb ze met niets opgezadeld. Zij zijn uitgenodigd om deel te nemen aan een project. Wat was de idee achter *Alchemie*? Ik wou absoluut iets doen met jonge Vlaamse choreografen. Daar zou ik zowel technisch als financieel de zwaarste inspanning van Klapstuk voor leveren, maar ik zag geen enkele choreograaf aan wie ik echt een volavondproductie kon vragen. Er zijn langs de andere kant heel veel nieuwe choreografieën – en dat is niet typisch Vlaams – waar slechts 20 goede minuten inzitten, die dan wel om financiële of verkoopbaarheidsredenen opgeblazen worden tot een uur, met steeds een negatieve appreciatie tot gevolg. In *Alchemie* zou er geen tijdslimiet zijn. Het gebouw was een tweede element. Het Stuc heeft daar plannen mee en we wilden het publiek er laten mee kennismaken. Derde element: het is een ex-scheikunde-gebouw, de chemie komt uit de alchemie. Dat gegeven was overduidelijk. Ik heb iedereen een catalogus van een Alchemie-tentoonstelling gegeven om de rijkdom van die alchemistische beweging te verduidelijken. Het mócht daarover gaan, maar ik heb hun gezegd dat ze zelf maar moesten zien waar ze uitkwamen. Iedereen was totaal vrij te doen wat men wilde.

In meer figuurlijke betekenis vond ik het samengaan van choreografen en plastische kunstenaars in dat gebouw goed benoemd als *Alchemie*. Bedoeling was het samenwerkingsproject te promoten en niet de onderscheiden artiesten. De deelnemende plastische kunstenaars zijn ook niet gekozen omwille van hun vroeger werk, maar wel op basis van wat ze me zeiden over het gebouw na er samen doorgewandeld te hebben. Iedereen wist dat er een gevecht moest geleverd worden met

dat gebouw. Diegenen die mét de architectuur gewerkt hebben, bijvoorbeeld Rosette De Herdt, hebben betere resultaten bereikt, dan diegenen die tégen het gebouw gewerkt hebben.

Ik zet me dus af tegen de beweging dat er een te sterke thematische vraag was. Alleen de figuurlijke betekenis was belangrijk. De alchemie zelf werd trouwens getrivialiseerd en geridiculiseerd door de slotinstallatie van Sven Use. Waarna er samen soep kan gegeten worden als eind van een twee en een half uur durende gezamenlijke tocht. Dat is toch duidelijk?”

Als toeschouwer was je niet vrij te gaan en staan waar je wilde. Je kon niet zelf de verhoudingen bepalen tussen installaties en choreografieën, zodat sommige ronduit zwakke delen wel erg stoorden.

“Organisatorisch kon het niet anders. Een echt labyrint ware beter geweest, maar je kan dansers niet vragen een avond lang te dansen naargelang er publiek binnenkomt. Ook technisch was het te gevaarlijk om publiek onbegeleid te laten en ook akoestisch kon alles niet tegelijkertijd. De plastische kunstenaars hebben lang aangedrongen op deze idee, maar dat kwam in botsing met de choreografen. We hebben dus uiteindelijk voor een gids gekozen en het was gek om zien hoe vlug het publiek geconditioneerd is. Niemand nam de tijd om een installatie wat langer te bekijken; men ging in de rij staan achter de gids. Het initiatie-aspect van het gidzen vond ik toch wel goed, plus natuurlijk de eerbied voor een choreograaf: je loopt niet zomaar binnen en buiten. Ik ben ook het soort producent dat, eens zijn vertrouwen aan iemand gegeven, daar niet op terugkomt. Ik was bepaald ongelukkig over de lengte van de choreografieën – alles kan korter –, maar grijp dan toch niet in. Het is hun keuze.

Ik verwacht niet van de toeschouwer dat hij deze negen artiesten goed vindt. De verdienste van *Alchemie* is wel dat er vier choreografieën gemaakt zijn die veertien keer getoond zijn voor een voltallig publiek. Misschien hadden ze te weinig tijd om eraan te werken – dat is een terechte kritiek – maar hun werk is nu tenminste getoond. Welke van hun andere producties was ooit veertien keer te zien? Een werk moet kunnen groeien door het te spelen. Dat is het produktionele belang van *Alchemie* voor de jonge danskunst in Vlaanderen. Het is